

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Salétrom-utca 1189.

Nagy M. könyvnyomda

Hova az előfizetési és
hirdetési díjak küldendők

SZARVAS

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI LAP.

Megjeleni héten kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Égész évre 5 forint — kr —

Félévre ... 2 forint 50 kr. —

Negyedévre 1 forint 25 kr. —

Egyes szám ára 5 kr. —

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6—8. Budapest: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schwarz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Haasenstein és Voßler (Janus Gyula) Dorottya-utca 1. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 8. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrachy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

Kossuth Ferencz köszönete.

Turin, május 24. 1894.

Békés vármegye tisztelt alispánjának

Gyula.

Nagyságos uram!

Mély gyásznapjaink harmadik napján érkezett nagyságodnak távsürgönye, mellyel Békés vármegye részvétét tolmácsolta nagy fájdalmunkban.

Az óriási csapástól eredő körülmények nem engedték, hogy ezelőtt kifejezhessem hálás köszönetemet öcsém és magam nevében, most azonban bár késsedelemmel, de annál melegebben óhajtom ezen kedves kötelességemet teljesíteni.

Az Önök részvéte oly helyről jön melyhez nagy nevek emlékei vannak kötvé, a hajdani Békés-Gyula vára látta a honfoglalást követő időszakot a megye székhelyének egykori urai Maróthyak, a Hunyadyak, a nagy Cor-

vin János felelevenednek emlékemben a mint megyéjükre gondolok.

Magyar ország története, dicső és sokszor szomorú történet! miképp fogsz irni azon magasztos alakról, kit oly mélyen gyászolunk?

E kérdésemre felel a részvét, felel a szeretet, melyek mint óriási áradat eláraszták az egész országot akkor, midőn a szabadságnak két világrész által ünnepelet apostola eltűnt az élők sorából.

A legmélyebb tisztelettel

Kossuth Ferencz.

Az állami kőút.

A vármegye tavaszi közgyűlésének az állami transversális kőútra vonatkozó határozatát az ügy közérdekű voltánál fogva egész terjedelmében közöljük.

A határozat a következő:

1. A 145,000 forintban megállapított vármegyei hozzájárulást a törvényható-

sági bizottság méltányos alapon megállapítottak találja, s ennél fogva a vármegyei közúti alaphoz az alföldi transversális út építési költségeinek részleges fedezésére megszavazza.

2. Jólehet gazdaságosabbnak tartotta volna a törvényhatósági bizottság, ha az állami út építési tőkéjét a keres. miniszter ur mint állami kölcsönt biztosítja a mely módon kétségtelenül olcsóbb kölcsönhöz jutott volna az állam, mint a megyék közvetítésével! mindazonáltal, minthogy kétségtelenül fontos okok pótolják az állami kölcsönök szaporítását s másrészt tekintettel arra hogy a nagyméltóságú min. kir. kereskedelmi miniszter ur. f. év 16916. sz. leiratában kötelezi magát a tőke és kamat törlesztések mindenkori fizetésére s ezek fedezetéről már költségvetésileg is gondoskodott a törvényhatósági bizottság belé bocsátkozik az előirt szükséglet kölcsön útján való biztosításába, feltételül tűzi azonban

TÁRCZA.

A csizmadia.

A „SZARVAS“ eredeti tárczája.

Kóté Mihály becsületes csizmadia mester.

Az apja a nagyapja és talán még az ükőköm apja is csizmadia volt.

És ő büszke volt arra, hogy csizmadia, pedig inas és legény korában, be sokat kellett szenvednie a más mesterségen lévő társaitól.

— Te politikai csizmadia, te csizmadia! volt a mindennapi ékes megszólítás.

Később azonban, mikor megházasodott s műhelyt nyitott, vége volt a sok szekaturának.

Felesége pár év múlva megörvendeztette egy kis új polgárral. Laczinak keresztelték meg.

Kóté Mihály már a keresztelőnél kijelentette, hogy Laczit csizmadianak neveli.

Az anyjuk váltig szabadkozott ellene. Azt akarta az asszony, hogy urat neveljenek belőle, de Kóté hallani sem akart erről.

Kóté uramnak becsületes mestersége mellett volt még egy másik szenvedélye is: a lutrizálás.

Minden héten egyszer elment, nagyitokban, hogy a felesége meg ne tudja, a lutris boltba s a kiváltott reskontót elrejtette a nagy vásári ladába.

Nyerni ugyan soha sem nyert, de azért bi. ott benne, hogy egyszer csak majd kijönnek az ő számai is. Hisz a multkor is csak egy kis hiba volt, hogy nem nyert. Megtette a 15. 24. 36. 4 és 60 számokat és pár nap múlva a kereskedő kirakatában a következő számok voltak nyerőszámként kitéve: 14. 23. 37. 3. 61. Mind az ötnél csak egy szám volt a hiba. Látni való, hogy a szerencse környékezte őt.

Egy reggel amint felébredt álmából hamarosan kiugrott az ágyból s egy papírra feljegyzett valamit.

— Ha most nem jönnek ki a számaim, úgy soha — mondogatta magában s a pénzes fiók tartalmát zsebre vágta.

— Hova sietsz apjuk? kérdezi tőle a menyecske.

— Mindjárt itt leszek édesem, csak az adót megyék kifizetni. Lejárt a negyed és ekzekválni fognak, ha nem fizetek.

— De hiszen még csak 7 óra és a pénztár csak 8 órakor van nyitva?

— No tudod édesem, az okos ember előbb megy oda. Nagy ott a tolongás és a ki hamarabb megy oda, az hamarabb is juthat be.

A menyecske erre nem szólt semmit. Ugy egy félóra múlva azonban belenyúl a pénzes fiókba, hogy piaci nap lévén bevásárlásait megtehesse, s szörnyűködve tapasztalja, hogy ott bizony alig van egy-két tojásra való pénz.

Nem tudta elképzelni, hogy hova lehetett a pénz. Hisz tegnap még mintegy 20 forint volt a fiókban. A ferje nem vehetett ki többet 5 forintnál, legalább tegnap azt mondta, hogy ennyi a negyedévi adó. Talán ellopta valamelyik tanonc?

Alig győzte hazavárni a férjét.

Végre hazajött a férje.

— Mennyi pénzt vettél ki a fiókból?

H I R E K.

ki, hogy a tőke és kamat törlesztések a kölcsön fenállása alatt a mindenkori kereskedelmi miniszter által saját tárczája terhére fedeztessenek s kívánatosnak véli, hogy ez törvényhozásilag biztosítottassék, valamint, hogy az építendő út a kölcsön teljes letörlesztéséig okvetlen mint állami út kezeltesse.

A kölcsön kötvényi biztosítása tekintetében a következő közgyűlési szám alatt tételnek meg az intézkedések.

3. Rendkívül szükségesnek tartja továbbá a törvényhatósági bizottság, hogy az út a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur eredeti tervezete szerint, ne Erdőhegynél, hanem Zerindnél kötsse be a fenálló állami útba. Enélkül ugyanis az egész út elveszi Békésvármegyére nézve azon fontos jelentőségét, mellyel kezdetben bírt, s így közönséges úttá válik, míg a zerindi bekötés mellett az út nemzetgazdasági jelentőséggel bírand s a szűk helyi érdekeken kívül magasabb érdekeket elégíti ki. Ugyanis Zerind vidékének, mely vidék Aradvármegye felső és Biharvármegye alsó részéből áll, forgalmi góczpontja: Gyula s általában Békésvármegye és ezen eredeti termékek elárúsításával foglalkozó vidék terményeit a rendkívül forgalmas gyulai vásárra és Csabára Békésre szállítja, hol azok a békésmegyei többi községek lakosai részéről is mindig biztos vevőt találnak. Ek'ént az erdős'ge' el nem bíró Békésvármegye'nek rendkívül fontos nemzetgazdasági érdeke, hogy Zerind vi-

déke terményeinek megszerzésére lehetőség biztosítottassék számára, másrészt Zerind vidékének létfeltétele, hogy az egyetlen jó piaczat képező Békésvármegyével műuttal kötsse össze. Ez oly fontos érdek Békésvármegyére nézve, hogy anélkül az út vonalozását czéltevesztettnek kell jelezni s anélkül az egész út vajmi kevésbé elégíti ki Békésvármegye érdekeit. Egyébiránt az ezen transversális út építésének elhatározásánál kitűzött alapelvekkel is ellenkezik az erdőhegyi bekötés, mivel az annak irányában vezetni tervbe vett utvonallal vasúttal bíró községeket érintene, holott Zerind és vidéke e tőzsgyökere magyar községek, a közforgalom semminemű eszközeivel nem rendelkeznek.

S minthogy a törvényhatósági bizottság azon meggyőződésben van, hogy a nagym. kereskedelmi miniszter ur csupán a helyi körülményekről való nem kellő tájékoztatás folytán tért el eredeti tervétől s minthogy a bizottság reményli, hogy a helyzet kellő feltárása az utirány helyességéről teljesen meg fogja győzni ő excellenciáját: a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur küldöttségileg felirat átnyújtása mellett felkérelni határoztatik, hogy eredeti terve mellett megmaradni s az építendő utat a meglevő állami útba Zerindnél bekötni kegyeskedjék.

(Folyt. köv.)

— A dalegyesület által rendezett hangverseny kitünően sikerült. A közönség valódi műélvezettel halgatta végig úgy az egyes hangverseny pontokat, mint az »In-cognitó» című operettet. A szereplőkön kívül főként Adám Rezső tanítóképezde zenetanár és Gruber Géza helyettes vizsgái bíró ur szakértő és buzgó rendezésének köszönhető az est sikere. A majdnem két óra hosszáig tartó operette előadásnál különösen a gondosan betanult s valódi művészi érzékkel előadott ének kötötte le figyelmünket. De a szinpadi alakításnál is kikell emelnünk Gruber Géza urat, ki hosszúságú szerepét nem csak elénekelte, de meg is játszotta Liska Mihály gyönyörű tenor hangját élvezettel hallgattuk. Papszász Gyula és Sinkovics Pál urak szintén teljesen megfelelték szerepüknek és nagyban előmozdították a sikert. A többi kisebb szereplők is igyekeztek szerepüknek megfelelni. Különösen feltűnt Zuberecz Pál főgymnásiumi tanár éneke és játéka, ki bár csak a karban vett részt, de a háttérben lévő néptömegbe mintegy lelket öntött. Kívánatos lenne, ha az operettet, mely valóban unikum számba megy a műkedvelői szereplések terén, megismételnék, hogy a közönség azon része is kivegye részét a műélvezetből, mely rész a színházból kiszorult.

— A kereskedelemügyi miniszter — mint már írtuk — a szentandrási fahidon a vámszedési jogot megengedte. Az engedély 5 évre szól. Vámdíjak: I. Mind a járműbe fogott marha után 5 kr. II. Szabadon hajtott marha után 3 kr. III. Kisebb marha, mint sertés, juh, kecske és borju után 2 kr.

— A járási főszolgabíró szigoruan tiltotta h... az aréna nézőte ... ő átjárókat székekkel eltorlaszolja. A jövőben az ilyen tűzrendészeti i hágy... a rendőrség megakadályozni fogja.

— Husz forintot.

— De hisz az adó csak 5 forint!

— Igen az állami adó, de a közönség is ki kell fizetni megaztan az utadóért is kaptam már megintest.

— Szörnyűség! Hát így ma nem ebédelhetünk.

A piacra nem jutott semmi.

— Ne busulj édesem, van a kamarában még egy oldal szalonnánk, jó lesz az mára.

— Hát holnap mit eszünk?

— Holnap? Hm! Hát hiszen csak egy nap alatt nem eszük meg azt a nagy darab szalonnát.

— De csak nem fogunk mindig szalonnával élni! Mit szólj k. ha a szomszéd asszony hoinap szokása szerint megkerli, hogy mit főztem? Azt mondjam neki, hogy szalonnát ettünk? Vasárnap a legutolsó helyen is főznek valamit. Legalább egy-két forintot hagyhattal volna

— Ne busulj kedvesem, majd másként lesz az pár nap múlva.

Az asszony azonban sehogysem tudott megnyugodni egész nap zsörtölődött.

Harmadnapra ez eset után lelkendezve rohan be a szobába a csizmadia.

— Meg van, megvan! Tudtam én ezt megálmodtam én ezt anyjuk. Lesz mostmár mivel menni a piacra! Nem fogunk ezután szalonnán élni! Meg van, megvan!

— De hat mi van meg?

— Ne kérdezd, csak örülj! Nem vagyunk már szegények. Hintán fogjuk a csizmakat a vásárba vinni s olyan sátrat emelünk a piactéren, mint a czirkusz.

Az asszony szentül meg volt győződve hogy az ura megbolondult.

— Nohát anyjuk, ülj csak ide mellém és nézz erre a czédulára. Látod ezeket a számokat? Nos hat tud meg, hogy én ezekre felraktam az adópénzen kívül az összes pénzünket és a számok kijöttek. Azt mondta a lutris, hogy kisésem lehet azt mondani a szegényembernek mit kapni fogok!

* * *
Kóté Mihály uram hozzá jutván a temérdek pénzhez, először is egy nagy palotát építtetett. Belevert egy 20,000 forintot. A palota tele volt a földszintén mindenféle üzletekkel. A sarkon lévő nyitott helyiséget a saját számára tartotta fenn. Ott fityegett

a nagy ajtó felett a régi kopott czégér: Kóté Mihály csizmadia mester,

A gyermekek megszapordtak. Laczit követte az Erzsi, Erzsit a Bandi, Bandit a Miksa.

Kóté Mihály uram azonban nem soká örülhetett a gazdagságának, mert egy nap erősen meghűlvén, beteg lett s pár nap múlva elköltözött abba a másvilágba, a hova a csizmadiát is beeresztik ha becsülettel élte végig életét.

Halálos ágyán feküdve, magaköré gyűjtötte családját s elbucszott tőlök mindegyiktől külön—külön.

Azután lediktálta végakaróját a megjelent jegyzőnek s midőn vonagló kezeivel aláírta a végrendeletet csendesesen kiadta a lelkét.

Szólt pedig a végrendelet a következőképen:

Összes vagyonomat szeretett nőmnek hagyom, ki életem végső órájáig hűséges életársam, gondozóm és ápolóm volt azzal a kikötéssel, hogy Laczi, Bandi és Miska fiamból csizmadiát nevel Erzsi leányomat pedig csak csizmadiához adja nőül.

— Esküvő és lakodalom. Tabajdy József nagyrévi ref. lelkész f. hó 27-én esküdt örök hűséget Szücs Mariskával. Szentesen. A násznép Homokig vasuton, Homoktól pedig Tisza Nagy Révig kocsin utazott. Összesen 57 kócsi kísérte a fiatal párt otthonába. Tisza Nagy Réven lelkes örömmel üdvözölték a fiatal asszonyt miután az ottani parochián immár 100 kerek éve nem volt papné, lévén az előző lelkészek mind aglegények. A lakodalmon jóformán az egész falu és környéke jelen volt.

— Védekezzünk! Tekintettel arra, hogy a jelenlegi meleg és nedves időjárás a peronospora viticola fellépésére és terjedésére nagyon kedvező, s ha ellene idejekorán nem védekezünk a szőlőterméstönkre teszi újból figyelmeztetjük szőlőbirtokosainkat hogy a permetezést el ne mulasszák annál is inkább mivel az első permetezés ideje már érkezett.

— Kossuth Ferencz köszönő levele. Kossuth Ferencz városunk közönségéhez a következő köszönő levelet intézte: Turin Május 26. 1894. *Szarvas város t. közönségének!* Elkésve bár, de annál melegebben köszönöm (öcsém nevében is) azon részvétet, mellyel e város közönsége minket megtisztelni kegyes volt. Késedelmemet, a nagy csapásból eredő körülmények okozták. Ezen csapás lesújtott, mert a nagy halott, nekünk mindenünk volt, — én úgy is mint fia, úgy is mint Magyar édes atyámat vesztettem a polgárosodott világ pedig, a szabadság eltűnt Apostolat gyászolja. Dicsősége volt ő hazájának — a jelen század ragyog nevétől, melynek fényét mindig hazájára irányítja. Egész élete, a honfi szolgálatok, a honfi érdemek, óriási halmaza volt, halála pedig honfi érzelmekben és nagy eszménye iránt lelkesedésben egyesíté az egész hazát. Ő ébreszté fel a nemzetet. Ő tette élet erő-sé a nép millióit befogadva az alkotmány sáncaiba. Ő adott öntudatot a nemzetnek, ő vezette önvédelmét, ő mutatta meg, hogy a Magyar, tud is, akar is, szabad és önálló lenni. Ő tartotta fel az elnyomatás korszá-
a an a nemzet t fog t, s ő eme te e a Magyar kérdést az Európai kérdések színvonalára Ő fenyegette az elnyomókat, mindig és mindenütt, míg végre belé rettentek az okulásba és midőn a kényuralom okult s a nemzet biztosíthatá jelenét, öörkődött a távolból ő intett ő buzditott, ő roméll, ő bizott ő képviselt egy nagy jövőt — — — mind addig míg meg nem halt — hontalanul! Ez volt az ő élet története; ezt tanultam a külföldön a külföldtől, én, kedves halottunknak hű fia és ezt fogja róla feljegyezni egykor, a Magyar történelem! Mely tisztelettel *Kossuth Ferencz*.

— A békésmegyei régészeti és történelmi egyesület f. évi június 3-án délután 4 órakor Gyulán a megyeház kistermében tiszujító közgyűlést tart, Targysorozat: 1. Megnyitó beszéd. Tartja Oláh György. 2. Békésmegye hajdani kiterjedése. Felolvas Dr. Karácsonyi Jánosól 3. Főtitkári jelentés. Ugyanattól. 4. Muzeymőri és pénztárnoki jelentés Gyulafi Endrétől. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése 6. Elnök választás és tisztujítás.

— Elhaltak. Máj. 26 Szappanos György 1 éves Május 28-án Skorka Zsuzsanna egy

éven alóli, Nagy János (szklenár) 73 éves. Kasnyik Mihály 74 éves.

— Értekezlet. Folyó hó 27-én vasár nap d. u. 3 órakor a városi képviselők egy része értekezletre gyűlt össze a városházán mely alkalommal egyhangu határozattal kimondatott, hogy a »Bárány» vendéglőnek bérházzá s a Károlyi kastélynak vendéglővé való átalakítása iranti javaslat, melynek a képviselőtestületben való előterjesztésére az előjáróság felkérte, támogatni fog.

— Ajánlati verseny tárgyalás lesz június 17-én a megyei székház kistermében a távbeszélő hálózat kiépítéséhez szükséges téli vágású tölgy (vagy esetleg cser. nemes gesztenye, ákác) oszlopok szállításának biztosítása végett. Az árlejtési hirdetmény 9-ik pontja szerint a Szarvasi állomáshoz 266 darab 6 és fél méteres és 274 darab 8 méteres oszlop szállítandó. Nem csak a teljes megyei szükségletre de külön-külön minden jelzett vasuti állomásra lehet ajánlatot tenni. A költségvetés és a szállítási feltételek ugyanott megtekinthetők.

— Törvénykezés. Litauszky István szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt vádolt helybeli tímárt a kir. tábla tekintetbe véve a számos enyhítő körülményt mint beszámíthatlan állapota s sértett és vádolt példás testvéri szeretete mely igazolja hogy vádoltnál épen nem forgott fen a sértett életének kioltására irányzott szándék, a vád alól felmentette. E másodfoku ítéletben a kir. ügyész is megnyugodott.

— A főgymnasium majálisa szépen sikerült. Délben ugyan permetezett az eső de azután egész a multság végéig nem esett. A majálison képviselve volt Szarvas egész társadalma. A Beliczey-köruton fogat-fogat után dübörgött s rendes omnibus közlekedés tartatott fen. Maga a táncz éjjeli 11 óráig tartott. A majális folyamán taruló ifjaink között távolfutási verseny rendeztetett mely alkalommal Kleindl József VIII. oszt. Tessényi Károly (győztesek győztese) VII. oszt. diszoklevelet és a Poniczky Máté-féle 1—1 frtos jutalmat. Aiburz Frigyes V. oszt. Pász R. I. s V. oszt. továbbá Miklósi és Mogyorosi algymnazisták diszoklevelet nyertek.

— A főgymnasium az új tornacsarnokot még ez év folyamán felépítteti. A vállalkozók ajánlataikat Junius hó 4-éig adhatják be.

Lélekemelő ünnepély folyt le a budapesti első leánykiházasító egyesület új palotájában a múlt hó első napjaiban. A zárkóvtették le azon épülethez melyet az egyesület a Teréz-köruton három utcára néző homlokzattal emeltetett. Az egyesület előkelő állását és kipróbált közhasznu voltát eléggé biztosítja az a körülmény hogy az ünnepélyen a székes főváros vezérjai: Gerlóczy Károly és Márkus József polgármesterek a Lipót- és Erzsébet-város országgyűlési képviselői: Mezei Mór és dr. Morzsányi Károly számos más kitünőséggel együtt megjelentek. Az ünnepélyt dr. Reich József igazgató nyitotta meg. kinek bevezető szavai után küldöttség hozta a terembe Schwartz Ármín elnököt s dr. Wittmann Mór tartott az egyesület 31 évi, folyton erősödő működéséről fellette érdekes beszédet. Az emberszeretet nemes érzelme a legerősebb védbástya a

század végének fenyegető rémei, a socialismus és anarchismus ellen. Az első budapesti leánykiházasító egyesület e nemcs ezél szolgálatában, a boldogság terjesztésében futotta meg eddigi pályáját s gazdag múltja kezeskedni fog egy még szebb jövőért. Az ünnepi beszéd után beillesztették a Róna József szobrász által készített művészi zárkóvet az épületbe s ekkor általános nagy érdeklődés közt a székes főváros polgármestere, Gerlóczy Károly kir. tanácsos emelt szót. A polgármester köszönetet mondott az egyesületnek a főváros nevében ezen kiváló közhasznu intézet létesítéseért, a melynek párját nem leljük a hazában. A közszolgálatban eltöltött hosszás és sokoldalú tevékenységének emlékei közt örömmel őriz egy kis emléket azt t. i. hogy ő volt a ki 30 évvel ezelőtt mint Pest város hatóságának egyik jegyzője az első budapesti leánykiházasító egyesület alapszabálytervezetét felülvizsgálta és a város hatóságának jóváhagyás végett előterjesztette. Örömmel emlékszik erre, mert az akkor elvetett mag kikelt az ő szeméi előtt nőt a fa nagygyá s árasztotta jótékony gyümölcsét ezrekre és ezrekre. Az egyesület saját ereje saját munkássága által évtizedről-évtizedre nagyobb sikeret ért s mi jól esik szólónak konstatálni hogy meglegegedéssel tekinthetnek vissza az egyesület vezetői a megfutott pályára s ama nagy közgazdasági missióra, a melyet az egyesület betöltött s betölteni a jövőben is hivatva van. A polgármester szavai általános lelkesedést keltettek. Reich József köszönetet mondván úgy Gerlóczy polgármester urnak mint a többi jelen volt előkelőségnek a szives megjelenéseért, a minden tekintetben sikerült szép ünnepély végett ért. Az egyesület mely első volt a magyar hazában, mely a kölcsönösség elvén alapult, igen szilárd helyzetnek örvend s midőn az elnökség és igazgatóság köszönetet érdemel működéséért az egyesület a nagy közönség figyelmét is a legnagyobb mértékben egérdemli.

Irodalom és művészet.

A »Vasárnapi Ujság« 27-iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg »A horvátországi képviselők Budapesten.« (Gyurgveics a horvát országgyűlés elnöke, Francisci alelnök és Kussevich a nemzeti pártkör elnökének arczképpel.) Popovich V. Istvántól. — »Huszonöt év után« Költemény Sántha Károlytól. — »A gyanu« Elbeszélés a kalotaszegi népeletről. Irta Gyarmathy Zsigáné — »Egy séta Zágrábban.« (10 képpel.) — »Geológia és államalakulás.« Irta Heitsy Pál. — »Lavoisier.« (Arczképpel) — »Farsangi történet — Az erdélyi cigány népeletről — »B budapesti gyermekmenhelyegylet« (Képpel Linak Lajostól.) Dr. Mátyás Ernőtől. — »Káldy Gyula zeneelőadása az akadémiában.« — »Az aquincumi muzeum« (Képpe.) — »Virágtelepek Erfurtban.« — »A kolozsvári Matyas-szobor pályázat.« (Köllő Miklós, Tóth István, Sovánka István tervvázlatának képpel.) — »Irodalom és művészet«, »Közintézetek és egyletek«, »Sakkjáték, Képtalány. Egyveleg sth. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, egyes sgám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest egyetem-utca 4)

* CSARNOK. *

Lidércz.

Nem tudott beleszokni a falusi mes-tertégbe. Az iskola levegője fönkreterzi, úgy érezte. A beszéd- és értelem-gyakorlatokat, az irvaolvasást, a számolást, mind megrövidítette. Inkább hosszú, kanyargós meséken törte a fejét. A mulasztási napló és lelketlen statisztika kimutatások felett görnyezve születtek meg lelkében a Rákos anyaga, a Törtsziv, a Véres bosszu. Jól lepecsételt sulyos leveleket küldözgetett a Divatképeknek, a Somborházy Kürtnek a Sárvári Híradónak és még igen sok lapnak.

A vasárnap délután ünnepi unalmasági elől a szabadba szökött. De odakint türelmetlen ideges volt. Pedig szerette a természetet sokat barangolt a hepe-hupás vidéken, De már untatta a nádas, a fensik egyszínű zöldje, a falu zöldtáblás határal Valami forogott a lelkében.

Szombaton délután mindig a postát leste. Mohó kíváncsisággal, majdnem lázasan bontogatta a megérkezett heti lapokat. A szerkesztők üzeneteiben egy időfőta, vette észre némi biztatás rejlett. Sőt a Véres bosszu meg is jelent a Nyájas Esték füzetében. Ez a dicsőség elkábitotta. Csak föl a fővárosba a magyar írók Mekkájába! Mert im, Budapest irodalmi központ, oda kell törekednie az írónak, ha mihamarább dicsőségre akar vergődni.

Eljutott ide. Itt élt már hetek óta, hónapok óta a kényes Gabos István, kit büszke remény csalt fel ide a dunamelléki falucskából.

*

Egész éjjel szemét sem hunyta le. Ámbar ott hevert a szalmazsákon. Megmegborzongott, pedig meleg, párás meleg volt a leregő. Mert mostak.

A halavány leány, ki koldus-társául szegődött hajdani szerelemért, panaszszó nélkül dolgozott. Körülöttük az egész szomszédság zugott. Ki előbb, ki utóbb, de hogy mind elcsüdesedtek volna, az nem történt. Olvasni próbált, írni kezdett. Elakadt minden pillanatban. Végre felugrott, rávette a tiszta vasalástól még meleg inget és elment hazulról hajnali öt órakor. hűvös öszszel, vékony egy kabátban.

A lány pedig ledült a még meleg ágyra és rögtön elaludt. Aludt egyhuzamban majdnem délig, Egész nap nem törődött vele senki. A férfi nem kérdezte már régóta lesz-e egy falat ebéded ma? Mintha csak azt mondta volna neki e hallgatással: ott a többiek fazekja, koldulj belőle.

Ő ez alatt üldögélt és szunnyadozott a dunaparton, az Erzsebet-téren vagy a ligetben. Azután egy kicsit megerősödve járt-kelt, gondolkodott, tépelődött. Este színházba ment. Lelkesedést kell meríteni valahonnan.

Megbámult tehát mindent. A rózsaszín harisnyákat, a színes lobogó toalette-

ket. A szája szinte boldog mosolyra húzódott amint ott előtte izgett-mozgott az a pajkos szép asszony. Valami történetet is daráltak eközben, de az mellékes. A fő a test, a hullámzó mozdulatokkal no és a csintalan dalok. Az utolsó felvonásban egyszerre nagy éhséget és szomjuságot érez. Kotorász a zsebében de alig egy pár krajczárt talál benne. Kenyér vagy pálinka, mi hát? No mindegy, az utolsó perczen még a szinpadon bámul. Az a tündér az megennivaló.

Kint az utcán, egy kávéház előtt, a sok ajtónyitogatás még idegesebbé teszi. Belát az asztalokra, a nevető, vörösképű férfiakra. S neki haza kell mennie a külső utcákba a zajba, a rondaságba -- az éhséggel. Már közeledett odújához midőn hirtelen fordulattal betért a Vig Magyarhoz hol állva hörpentette ki a pálinkát. Kimentet olyan bódoltság vett rajta erőt hogy alig talált felja lépcsőre. Sietett haza s majdnem úgy esett be a konyhába. A levegő mely onnan kiáramlott, elfojtotta lélekzetét. A konyha lakónői szappant főztek. A sűrű füstben idomtalan, rongyos alakok mászkáltak. A türelmetlen hőség miatt majdnem minden ruhadarabot ledobáltak magukról. Dolgoztak fáradtak szájukból csak úgy ömlött a mocsos beszéd vastag tréfa durva szitok.

A hasadékos piszkos színű szobaajtó előtt gubbaszkodott Margit. Az egész alak olyan volt mint valami gombolyag. Kezeit térdére fonta fejét pedig rátámasztotta és hallgatta az asszonyok fecsegését. A férfi végigbotorkálva a konyhán, majdnem beleütközött. Aztán rábámult mereven és ráförmedt mit kuporogsz itt! A lány szó nélkül be lökte a szobaajtót és besompolygott Gabos után a sötétségbe.

A vénasszonyok odakin vigyorogtak: rosszkedvű a ténsur:

Hogy rosszkedvű-e? Az írás, melyet már hetek óta hordoz neves íróktól kiadókhoz, szerkesztőktől kritikusokhoz, tanároktól primadonnákhoz kegyes pártfogásáért esedezve, még ma is zsebében gyűrődik.

Immár világosság dereng a lyukban. Mert mi más? papírral beragasztott ablaka a sarokban van és a szemétdombra néz. A gerenda vizfoltos, a padló kikopott földig. A kevés olaj sistergő sietséggel fogy és ók belebámulnak a szoba nyomorába.

-- Mit végeztél? -- kérdi végre a leány.

S mikor látja hogy a férfi merev szeme nem mozdul közelebb meg hozzája s újból szólítja:

— Pista.

A férfi néhány lépést tesz. Szemei mintha nedvesednének. A konyhából új czi-vódás hallatszik. A szomszédszobában vasaláshoz készülnek. A lámpás kezd pislogni. Fogy a világosság.

Gabos István kifelé indul, de az ajtóból visszazól halk, engesztelő hangon:

Lásd Margit, hová csaltalak. Várj.

És várja egy ideig. Aztán utána megy. Keresi, szólítja, kiáltja nevét. Semmi felelet. Sehul.

Másnap reggel a külső-teleki utcák

életét fürkésző reporterek egyike találta meg Gabos Istvánt, a fiatal, erős, nagy reményekkel telt Gabos Istvánt -- egy kiaszott akáézfá ágán.

Dongó.

Vasuti menetrend.

I. Szarvas-Mezőtúr.

Induló-vonatok

7415.	7411.	7413.
reggel	d. e.	d. u.
3.45.	9.33.	1.55.

Érkező-vonatok.

7416.	7412.	7414.
reggel	délbe	este
8.33.	1.21.	5 4.4.

II. Szarvas-Mezőhegyes.

Induló vonatok.

8112.	8114.
reggel	d. u.
4.10	1.4. 3.

Érkező vonatok.

8111.	8113.
d. u.	reggel
1.42.	8.59.

Felelős szerkesztő: **Mihálf József.**

Kiadó: **Sápszky János.**

Nyilttér.)*

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudora. A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt második orvosa.

Dr. PETŐ LIPÓT

fogorvos

Szolnok, Szapáry- utca 1505. Terebély-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz Bromaehtyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlölteknek sem alakja sem

tartalmáért nem vállal felelősséget

A szerk